

Η ΘΕΣΗ ΜΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΝΕΟ ΝΟΜΟ ΓΙΑ ΤΑ ΑΕΙ.

3/9/2011

Η Πανεπιστημιακή κοινότητα τα τελευταία χρόνια είχε σαφώς αναδείξει και υποστηρίξει την αναγκαιότητα μεταρρύθμισης του θεσμικού πλαισίου των ΑΕΙ, το οποίο χρειαζόταν σημαντική αναδιάρθρωση με στόχο τη βελτίωση των εκπαιδευτικού έργου, την αναβάθμιση των πτυχίων και την προώθηση της ερευνητικής δραστηριότητας και με γνώμονα το γεγονός ότι το Πανεπιστήμιο είναι ένας από τους σημαντικότερους θεσμικούς πυλώνες στους οποίους η ελληνική κοινωνία θα πρέπει να στηριχθεί για να βγει από την πρωτοφανή κρίση στην οποία βρίσκεται.

Είναι πάρα πολύ σημαντικό και θετικό το γεγονός ότι επετεύχθη μια ευρεία συναίνεση και πλειοψηφία στην ελληνική Βουλή για Νόμο που αφορά στην Παιδεία που απ' όλους μας πρέπει να αντιμετωπίζεται ως εθνικό θέμα. Στη συναίνεση αυτή θεωρούμε ότι σημαντικό ρόλο έπαιξε και ο προβληματισμός και η προσπάθεια μεγάλης μερίδας των πανεπιστημιακών δασκάλων να αναδείξουν τα προβλήματα λειτουργίας των Πανεπιστημίων.

Θα πρέπει όμως να επισημάνουμε ότι ως προς τη μεθοδολογία και τη διαδικασία ψήφισης του νόμου την οποία ακολούθησε η Υπουργός:

- ήταν απαράδεκτη η συνεχής κατασυκοφάντηση των ελληνικών Πανεπιστημίων και των Πανεπιστημιακών δασκάλων που ακολούθησε εδώ και ένα χρόνο η κυβέρνηση, με αποκορύφωμα την αναφορά του ίδιου του Πρωθυπουργού σε ομιλία του στη Βουλή (21/6/2011) ότι τα Πανεπιστήμια μας είναι δεύτερης κατηγορίας. Υπάρχουν πάρα πολλά γεγονότα που εύκολα αποδεικνύουν το αντίθετο.
- και δεν προηγήθηκε μακρά συζήτηση και διαβούλευση επί του νόμου όπως διατείνεται η Υπουργός, καθώς μόνο τους τελευταίους 2 μήνες συναντήθηκε και άκουσε τις θέσεις της ΠΟΣΔΕΠ, τις οποίες τελικά δεν υιοθέτησε,
- Η επισήμανση που διαπιστώθηκε από την ίδια την επιστημονική επιτροπή της Βουλής ότι πολλές από τις διατάξεις έχουν προβλήματα αντισυνταγματικότητας αγνοήθηκαν επιδεικτικά

Επί της ουσίας, η βασική φιλοσοφία του νόμου δεν άλλαξε, και όπως έχουμε ήδη επισημάνει σε προηγούμενες τοποθετήσεις μας, αλλά και όπως έχει τοποθετηθεί και η ΠΟΣΔΕΠ φοβόμαστε ότι μπορεί να μην έχει θετική επίδραση στην ανάπτυξη των ΑΕΙ. Δυστυχώς στο Νόμο που τελικώς ψηφίστηκε δεν συμπεριλαμβάνονται βασικές θέσεις που υπέδειξε η Πανεπιστημιακή Κοινότητα και η ΠΟΣΔΕΠ και οι οποίες μάλιστα υποστηρίχθηκαν από πολλούς βουλευτές όχι μόνο της αξιωματικής αντιπολίτευσης αλλά και της συμπολίτευσης. Θέσεις που θα οδηγούσαν σε ουσιαστικές βελτιώσεις προς την κατεύθυνση της επιθυμητής μεταρρύθμισης του νέου θεσμικού πλαισίου των ΑΕΙ. Είχαμε επιπλέον επισημάνει ότι, η πρόσφατη αλλά και η γενικότερη εμπειρία έχει αποδείξει ότι ένας νόμος εφαρμόζεται στα ΑΕΙ, όταν έχει τη συναίνεση και αποδοχή της πλειοψηφίας της ακαδημαϊκής κοινότητας. Άρα η όποια μεταρρύθμιση για να πετύχει, και να μην εξαντληθεί σε ρητορική, πρέπει να έχει τη στήριξη της μεγάλης πλειοψηφίας της πανεπιστημιακής κοινότητας, κάτι που δε φαίνεται να συμβαίνει τώρα.

Στις διατάξεις του νέου νόμου που προβληματίζουν διότι ανάλογα με τον τρόπο που θα εφαρμοστούν μπορεί σαν να έχουν αρνητικές συνέπειες (όπως για παράδειγμα να αυξήσουν αντί να μειώσουν τα φαινόμενα διαφθοράς και διαπλοκής) περιλαμβάνονται :

- οι διοικητικές υπερεξουσίες του Συμβουλίου του Ιδρύματος με έλλειψη και άλλων ελεγκτικών θεσμών,
- η μη εκλογή των Κοσμητόρων από τα μέλη ΔΕΠ και οι οποίοι έχουν σημαντικότερο ρόλο στη λειτουργία των Σχολών και τις εξελίξεις των καθηγητών,

- η κατάργηση των τμημάτων αλλά και των Τομέων, σημαντικής διοικητικής μονάδας των Τμημάτων, και η οποία στις πολυπληθείς σχολές όπως η Ιατρική θα δημιουργήσει προβλήματα λειτουργίας,
- τα Ζετή προγράμματα σπουδών όπου ελλοχεύει ο κίνδυνος μετατροπής των ΑΕΙ σε κέντρα κατάρτισης,
- η απουσία αναφοράς στον νόμο στρατηγικής για την έρευνα

Προβληματίζουν τέλος οι ελλείψεις στις μεταβατικές διατάξεις και η απουσία σαφούς σχεδίου για την υλοποίηση του νόμου και την ασφαλή απαγκίστρωση από το ισχύον νομικό πλαίσιο.

Ο νέος νόμος ασφαλώς και έχει θετικές ρυθμίσεις στις οποίες πρέπει να επισημανθούν :

- μπορεί να ενισχυθεί η αυτονομία και αυτοδιοίκηση των Ιδρυμάτων, μέσω της δυνατότητας που δίνεται στο κάθε Παν/μιο να καθορίσει από μόνο του τη λειτουργία του μέσω των νέων οργανισμών και εσωτερικών κανονισμών του,
- η εκλογή του Πρύτανη από το σώμα των Καθηγητών και οι αρμοδιότητες που τελικά διαθέτει,
- η ενίσχυση της αξιολόγησης, (την οποία από το 2007 έχουμε αγκαλιάσει),

Για να προχωρήσει η μεταρρύθμιση της Ανώτατης Παιδείας δεν απαιτείται μόνον ένα νέο θεσμικό πλαίσιο αλλά συγχρόνως και η ενεργός συμμετοχή της ακαδημαϊκής κοινότητας. Ως Πανεπιστημιακοί δάσκαλοι δεν μπορούμε να συντασσόμαστε με ακραίες πρακτικές του τύπου «...δεν εφαρμόζουμε το νόμο...» που προβλήθηκαν βέβαια με υπερβολικό μάλλον τρόπο από τα ΜΜΕ (τα οποία συνέβαλλαν στη συστηματική κατασυκοφάντηση των Πανεπιστημίων και των Πανεπιστημιακών δασκάλων), καθώς σε καμιά διατύπωση απόφασης επίσημου οργάνου (Σύγκλητος κ.λ.π.) δεν αναφέρθηκε κάτι τέτοιο. Κανόνας κάθε ευνομούμενης δημοκρατίας είναι, οι νόμοι που ψηφίζονται να εφαρμόζονται και ο καθένας μας είναι υπεύθυνος γι αυτό.

Αυτό που ως Πανεπιστημιακή Κοινότητα πρέπει να κάνουμε είναι να προσπαθήσουμε να αναδείξουμε τα θετικά σημεία του νόμου και να παρέμβουμε στον τρόπο εφαρμογής του ώστε το τελικό αποτέλεσμα να είναι προς την κατεύθυνση της αναβάθμισης των σπουδών και της λειτουργίας των ΑΕΙ, ενώ συγχρόνως να αγωνιστούμε για αλλαγές των αρνητικών σημείων με βάση τις θέσεις που έχει καταθέσει η Παν/κή κοινότητα και η ΠΟΣΔΕΠ.

Ως μέλη ΔΕΠ οφείλουμε να συνειδητοποιήσουμε τη μεγάλη ευθύνη που αναλαμβάνουμε σήμερα και να τοποθετήσουμε στο Συμβούλιο του Ιδρύματος και στην Πρυτανεία, τους κατάλληλους ανθρώπους οι οποίοι θα επιβάλλουν την εφαρμογή κανονισμών που θα ελαχιστοποιούν τους κινδύνους που επισημάναμε παραπάνω και θα διασφαλίζουν την πρόοδο και ανάπτυξη του Πανεπιστημίου.

Τέλος επιδεικνύοντας υψηλό αίσθημα ευθύνης πρέπει να διασφαλίσουμε την εκπαιδευτική και ερευνητική δραστηριότητα με ανοιχτά Πανεπιστήμια.

Για την ΑΣΚΕΥ

Στάθης Ευσταθόπουλος, Αν. Καθηγητής Ιατρικής Αθηνών, Αντιπρόεδρος ΠΟΣΔΕΠ

Γιάννης Νηματούδης, Καθηγητής Ιατρικής Θεσσαλονίκης, Μέλος ΕΓ ΠΟΣΔΕΠ

Μαρία Λυμπέρη, Αναπλ. Καθηγήτρια Ιατρικής Αθηνών, Μέλος ΔΕ ΠΟΣΔΕΠ

Γιώργος Κυριαζής, Καθηγητής Ιατρικής Θεσσαλονίκης, Μέλος ΔΕ ΠΟΣΔΕΠ

Έφη Καψαλάκη, Επικ. Καθηγήτρια Ιατρικής Λάρισας, Μέλος ΔΕ ΠΟΣΔΕΠ

Γιάννης Τζούτζας, Αναπλ. Καθηγητής Οδοντιατρικής Αθηνών, Αναπλ. Μέλος ΔΕ ΠΟΣΔΕΠ